ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ РОЗБУДОВИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

САДИКОВ М. А., *доктор економічних наук, професор*
Харківський національний університет внутрішніх справ

СТРАТЕГІЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Рівень добробуту населення значною мірою визначається інноваційно-інвестиційним розвитком національної економіки. В свою чергу, прогрес і ефективність провідних галузей національної економіки залежить від забезпеченості ресурсами та ефективного їх використання. Надзвичайно важлива роль при цьому відводиться підвищенню інвестиційної привабливості галузі машинобудування, будівництва, АПК.

Сьогодні в Україні міцно закріпилася громадська думка про об'єктивну необхідність багатопланового і дієвого втручання держави в процеси розвитку економіки. Надія на ринкові сили, що самореалізуються, вичерпалася. Економіка країни, яка надана самій собі, підійшла до критичної відмітки. Мало що робиться для розширення попиту, що є головним двигуном виробництва. Навіть Всесвітній банк постійно закликає нас переглянути курс на обмеження дій держави, змінити його у бік оптимального і раціонального втручання державних органів в економічні процеси.

В країнах з розвиненою ринковою економікою стратегічне планування виступає найважливішим інструментом державного регулювання господарства. Стратегічне планування потреби у інвестиційних ресурсах допомагає підтримувати необхідні економічні пропорції. З його допомогою забезпечується злагоджена цілеспрямованість функціонування всіх ланок господарської системи суспільства.

Для економіки України на сучасному етапі особливо актуальним є стратегічне планування інноваційно-інвестиційного роз-

© Садиков М. А., 2013

витку на державному рівні. Вкрай необхідно передбачити хід технологічного оновлення виробництва, можливості впровадження інноваційних досягнень НТП і виявлення закономірностей і тенденцій соціально-економічного розвитку громадянського суспільства [1; 2; 3].

З переходом до нового етапу ринкових реформ на всіх рівнях управління, у всіх ланках національної економіки зростає роль фахівців, що вміють приймати оптимальні рішення, розраховані на майбутнє, постійно погоджувати поточну діяльність із стратегічною метою.

Сучасний світ досить різноманітний, залежить від великої кількості чинників, але якщо хтось здатний узяти на себе величезний тягар відповідальності за керівництво нашим господарством в умовах, що склалися, і готовий зробити все для того, щоб бути на рівні вимог в рамках цієї відповідальності, то успіх розвитку країни буде забезпечений.

У сучасних умовах в усьому світі реорганізують свою роботу уряди багатьох країн, орієнтуючись на команди, перебудовуючи ключові види діяльності, створюючи системи загального менеджменту якості, конкуруючи на базі організаційних можливостей (так само як і диференціації продукції) і будуючи більш «пласкі», з меншим числом рівнів організаційні структури керування. Крім того процвітаючі компанії вживають стратегічні наступи для забезпечення стійкої конкурентної переваги, а потім використовують свою частку ринку, щоб досягти вагомих фінансових результатів. Енергійне виконання творчої, неординарної стратегії може вивести економіку на провідні позиції, забезпечуючи просування її товарів або послуг на світовій ринок.

Добре продумане стратегічне бачення готує економіку галузі до майбутнього, встановлює дострокові напрямки розвитку й визначає намір відповідних державних установ зайняти конкретні ділові позиції. Чим краще продумана стратегія й чим більш вміло вона виконана, тим більше у держави є шансів на сильну позицію.

Слід завжди рахуватися з тим, що неочікувано високі темпи економічного зростання у 2008–2010 рр. пояснювалися поверненням економіки на природний рівень 1990 року, на якому вона

перебувала до початку економічної кризи. В міру відновлення докризового рівня підтримування високих темпів зростання буде потребувати нових зусиль.

Якщо темпи економічного зростання у певний період знижуються у зв'язку з підвищенням його якості, а саме рішучішим просуванням інноваційним шляхом розвитку економіки, коли переважаючими темпами зростає виробництво у машинобудуванні, сфері послуг, інформаційних технологій, інших продуктів глибокої переробки – це ознака переходу до нового зростання, його більш високої хвилі [4].

З погляду стратегії наздоганяючого розвитку, зменшення темпів економічного зростання у 2011–2013 рр. не можна вітати. Але посилення ролі внутрішнього попиту, переважаюче зростання обробних галузей, стабільний курс і низьку інфляцію, двозначні темпи зростання реальних доходів і заробітної плати слід розглядати як ознаки більш якісної макроекономічної динаміки. До цього слід додати прискорений розвиток у 2012 році сфери послуг, сільського господарства та будівництва. Великий резерв економічного зростання закладений у «детінізації». Відповідь на питання, як навіть без короткотермінового гальмування економічного зростання можна зменшити податкове навантаження на виробників і досягти нового масштабу виходу «з тіні», знаходиться у сфері скорочення видатків, у тому числі адміністративних, а також пільг та невиправданих субсидій. Звичайно, потрібен ривок у банківській реформі. Саме банкіри мають йти в авангарді модернізації і якісного економічного зростання.

З боку пропозиції ці обмеження виступають через зміну співвідношення у структурі виробничих потужностей на користь ненавантажених, але з високим рівнем зношеності основного капіталу. Резерв вільних, незадіяних потужностей у більшості галузей майже вичерпано. Сьогодні перспективи економічного розвитку слід пов'язувати з динамічним та масштабним оновленням їхньої незавантаженої частини, модернізацією діючих і створенням нових робочих місць. Без цього буде важче утримувати темпи зростання у межах 2–3 %, а тим більше за межею 5 %. Зазначене свідчить про необхідність інвестиційної експансії.

Основною метою стратегії макроекономічної політики на сучасному етапі слід вважати забезпечення умов стійкого довготривалого зростання, яке сприяло б структурно-інноваційній та соціальній переорієнтації економіки, формуванню сприятливого інвестиційного середовища. Реалізація цієї мети вимагає вжиття комплексу спеціальних заходів у різних сферах економічної політики, орієнтованих на активізацію діяльності суб'єктів господарювання, накопичення інвестиційних ресурсів, спрямування їх на інвестиції в розвиток національної економіки. Завдання створення передумов для європейської інтеграції України висуває нові вимоги до якості економічного розвитку, виключаючи застосування важелів та інструментів, які належать суто до сфери адміністративного регулювання, вимагаючи синхронної лібералізації економічних відносин, демократизації суспільства, запровадження прозорих правових відносин та верховенства права як в політичній, так і в економічній сферах [5].

Головною метою програми економічного і соціального розвитку національної економіки є підвищення життєвого рівня населення шляхом забезпечення подальшого зростання обсягів виробництва, залучення інвестицій, створення нових робочих місць, здійснення конкретних заходів, спрямованих на забезпечення права кожного громадянина на достатній життєвий рівень; надання адресної допомоги незахищеним верствам населення, забезпечення підтримки сімей з дітьми, соціально-правової, трудової та медичної реабілітації інвалідів, підвищення якості соціального обслуговування громадян похилого віку та інвалідів у територіальному центрі.

Список літератури: 1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К. : Преса України. – 1996. – 80 с. 2. Господарський Кодекс України: за станом на 06 листопада 2012 р. / Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, 19–20, 21–22. – Ст. 144. 3. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1. 4. Юхимчук С. В. Матрична модель оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств / С. В. Юхимчук, С.Д. Супрун // Фінанси України. – 2003. – № 1. – С. 3–12. 5. Харьков инвестиционный. – Х. : ООО «Проконсул». – 2000. – 156 с.